

RECICLAREA DEȘEURILOR SOLIDE: CUNOȘTIȚE, ATITUDINI, PRACTICI ÎN RÂNDUL TINERILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Mihail LUNGU

CZU: 658.567:628.4:303.4-053.6(478)

soc.mihai.lungu2019@gmail.com

Solid waste management is one of the acute environmental problems, these being an important source of environmental pollution (soil, groundwater and air). Pollution affects both the quality of the environment and the health of the population. The implementation of efficient waste management policies/reforms through the recycling, separate collection, can bring major results such as: reduction of waste stored in landfills and reducing the negative impact on the environment, saving raw materials, etc.

Industrializarea și urbanizarea sunt fenomene cu implicații foarte profunde în societatea noastră contemporană datorită consumului mare și concentrat de resurse, materii prime și energie pentru satisfacerea cerințelor materiale ale populației, care, la rândul său, produce o diversificată cantitate de poluanți ai mediului înconjurător. Sistemul urban și cel industrial continuă să se extindă. Acest ritm înalt, dincolo de percepția pozitivă a creșterii gradului de civilizație, exercită un impact negativ asupra ecologiei, agravând problemele de mediu și sănătate a oamenilor.

Economia circulară reprezintă un model de producție și consum care implică paratajarea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea cât mai mult posibil a materialelor și produselor existente. În acest fel, ciclul de viață al produselor fiind extins. În practică, aceasta implică reducerea la minimum a deșeurilor. Când un produs ajunge la sfârșitul duratei sale de viață, materialele din care este făcut sunt păstrate în cadrul economiei de câte ori este posibil. Acestea pot fi folosite din nou și din nou, creând astfel o valoare suplimentară. O utilizare mai inteligentă și integră a materiilor prime poate reduce emisiile de CO₂ [1].

Cantitățile totale de deșeuri rămân în creștere în majoritatea țărilor europene. Cantitățile de deșeuri în Republica Moldova continuă să crească, iar cantitățile de deșeuri industriale și cele periculoase se mențin la același nivel. Depozitarea, de cele mai multe ori în locuri improprie, improvizate, precum și reciclarea deșeurilor constituie importante provocări ecologice pentru țara noastră [2].

Una dintre problemele semnificative ale marilor orașe este problema procesării deșeurilor solide. Acestea includ deșeurile care se acumulează în fondul de locuințe, instituții, întreprinderi publice (școli, instituții de divertisment și pentru copii, hoteluri, cantine etc.); deșeurile generate în clădirile rezidențiale, inclusiv deșeurile din întreținerea apartamentelor, deșeurile produse de la ardere în aparatele de încălzire lo-

cale, devizele, frunzele căzute colectate din curți și obiectele mari de uz casnic. Destul de multe componente ale deșeurilor solide pot fi reciclate în produse utile.

Gestionarea deșeurilor ridică probleme complexe: (i) la nivel local și regional trebuie să fie întreprinse niște acțiuni coordonate în ce privește gestionarea deșeurilor; (ii) populația trebuie să coopereze cu reprezentanții autorităților publice locale și să-și dezvolte un comportament responsabil referitor la sortarea deșeurilor [3].

În acest context, *scopul* cercetării realizate a constat în studierea cunoștințelor, atitudinilor și practicilor tinerilor privind situația ecologică, problemele mediului ambiant și acțiunile efectuate pentru reciclarea și sortarea deșeurilor care să ajute la înaintarea unor recomandări pentru formarea unui comportament responsabil al tinerilor. Pentru realizarea cercetării s-a apelat la metoda anchetei sociologice care a permis măsurarea atitudinilor, cunoștințelor și practicilor tinerilor din Moldova ce țin de reciclarea deșeurilor solide. Cercetarea a fost realizată ținându-se cont de următoarele principii științifice: principiul unității dintre teorie și practică și principiul unității dintre comprehensiune și explicație, care au ajutat la realizarea unei cercetări temeinice a temei investigate.

Toți respondenții (100%) au semnalat că se confruntă cu problema poluării mediului, fapt ce demonstrează actualitatea temei, inclusiv gravitatea situației reciclării și gestionării deșeurilor la noi în țară, dar și nivelul insuficient de implicare a autorităților. 58,7% dintre respondenții care au participat la sondaj au menționat că situația ecologică în Republica Moldova este *nesatisfăcătoare*, proporția celor din mediul urban ajungând la 79,5%. Alte 25,3% dintre respondenți consideră situația ecologică din țară *rea*, față de 12,0% care o consideră *satisfăcătoare* și 4% – *bună* (Fig.1). Astfel, în opinia tinerilor, situația ecologică este una critică și necesită implicarea autorităților.

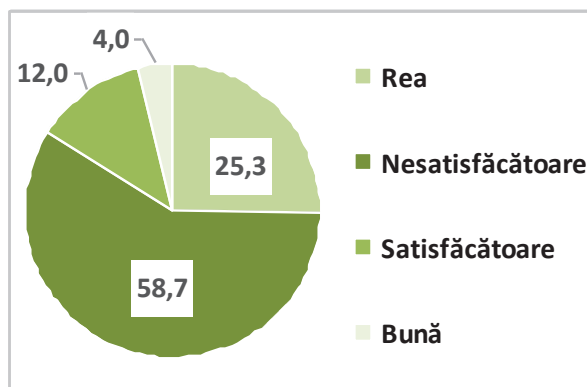

Fig.1. Situația ecologică în Republica Moldova

Tinerii au o atitudine pozitivă față de sortarea diferențiată a deșeurilor solide. Astfel, 84,0% dintre respondenți au o atitudine *pozitivă*, 8% au o atitudine *neutră* și 8% au o atitudine *negativă* (Fig.2). Atitudinile neutre și negative sunt mai frecvente

printre tinerii cu vârsta de 22-25 ani. În acest mod, datele cercetării atestă că sunt necesare acțiuni de sensibilizare și conștientizare a tinerilor, pentru că problema sortării deșeurilor nu este doar a autorităților.

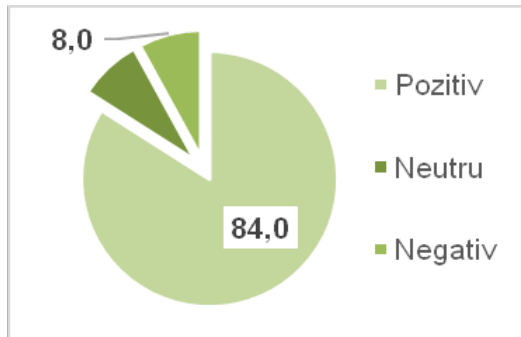

Fig.2. Atitudinea față de sortarea diferențiată a deșeurilor

Datele cercetării atestă că doar 41,3% dintre respondenți aruncă diferențiat deșeurile *des, dar nu regulat* și 14,7% *regulat*, față de 36% care o fac *foarte rar* și 8% *niciodată* (Fig.3). Au un comportament responsabil într-o măsură mai mare persoanele de gen feminin și cei care locuiesc în mediul urban.

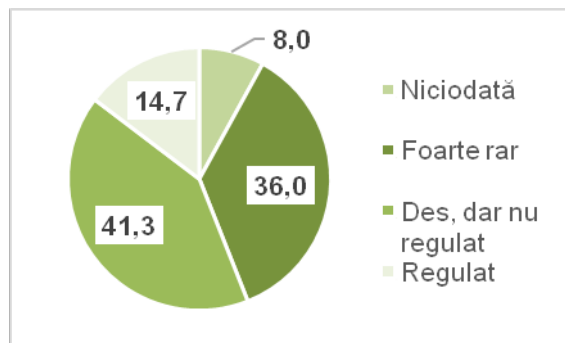

Fig.3. Frecvența gestionării deșeurilor de către respondenți

Rezultatele cercetării efectuate atestă un nivel redus de reciclare a deșeurilor de către tineri, precum și un nivel scăzut de implicare a autorităților și a organizațiilor societății civile în educarea tinerilor și promovarea unui comportament responsabil în rândul acestora. Semnificativ este și faptul că în mediul rural nu există o infrastructură pentru gestionarea deșeurilor. O problema acută pentru localitățile rurale ține și de gunoștele neautorizate sau improvizate, deșeurile fiind împrăștiate în câmpuri sau

păduri, fapt ce agravează situația ecologică. Totodată, cercetarea evidențiază că sunt necesare schimbări ale atitudinii și comportamentului populației față de problema poluării, pentru că lipsește cultura de sortare a deșeurilor. Republica Moldova a început să facă anumiți pași în domeniul reciclării deșeurilor în municipiul Chișinău, însă încă nu există peste tot tomberoane și containere pentru gestionarea selectivă a deșeurilor.

Urmare a realizării studiului înaintăm următoarele **recomandări**: (i) implicarea autorităților naționale în îmbunătățirea cadrului legal privind necesitatea reciclării deșeurilor solide; (ii) dezvoltarea infrastructurii pentru gestionare deșeurilor de către autoritățile publice locale; (iii) implicarea organizațiilor societății civile în dezvoltarea unei culturi de sortare a deșeurilor; (iv) implementarea celor 5 principii de gestionare a deșeurilor (principiul prevenirii, responsabilității producției și a plății poluării, principiul precauției, principiul proximității); (v) crearea unor condiții care ar favoriza și încuraja activitățile de colectare și reciclare a deșeurilor etc.

Referințe:

1. GONȚA, A. *Considerații privind reciclarea deșeurilor, realități și perspective*. Vol.I. Chisinau, 2021.
2. DUMITRESCU, S.S., BRUMĂ, B.G., JURCO, A. *Stadiul actual al problemelor în valorificarea deșeurilor*. Sebeș, 2010.
3. Hotărârea nr.248 din 10.04.2013 cu privire la aprobarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027.

Recomandat

Diana CHEIANU-ANDREI, dr., conf.univ.